

တချူးလါယူဒ်ဘဉ်န့ၣ်သုးက့(၇)ခွၣ်အဲၣ်အဲၣ်လံအဲၣ်သုးဖိတဖၣ်ဒီးလိၤယၢ်မ့ၣ်ပိၣ်ဖဲအဘူးဒီးလၢၤပၤဟၢပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၣ်ဖိၣ်ကဝိၤဒ်သိးကဒိ သဒါအသးအဂီၢ်န့ၣ်လိၤ. ဘဉ်ဆဉ်ဒီးသဝိဖိတဖၣ်သ့ၣ်ညါဝဲမ့ၣ်ပိၣ်တဖၣ်အိၣ်အလီၢ်အကျဲန့ၣ်လိၤ. သုးက့(၇) သုးရၣ်(၁၀၀), ၂၁ ဒီး ၂၂ တဖၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်ဖဲလါယူၤ ၁၃သီဘဉ်ဆဉ် မ့ၣ်ပိၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဒီးဝဲဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် သုးကလၢအပူၤန့ၣ်လိၤ. ဣဖိသဝိဖိတဖၣ်ပျံၤဝဲမ့ၣ်ပိၣ်လၢ နအဖဒီးဒံၣ်ခွၣ်ဘဉ်အုၣ်ဒီးလိၤတဖၣ်န့ၣ်ဒိၣ်မးလိၤ. ဒ်ခွၣ်အုၣ်အုၣ်ကွၢ်ပျံၤပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိၣ်ပျံၤဝဲအသိးနအဖဒီးဒံၣ်ခွၣ်ဘဉ်အုၣ် စးထီၣ် ဒီးလိၤအါထီၣ်ဝဲမ့ၣ်ပိၣ်ဖဲ ၂၀၀၉န့ၣ်လါယူၤတတၢ်န့ၣ်လိၤ. မ့ၣ်ပိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်သဝိဖိတဖၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲအလီၢ်အကျဲဘဉ်. နအဖဒီးဒံၣ်ခွၣ် ဘဉ်အုၣ်ဒီးလိၤမ့ၣ်ပိၣ်အါဒၣ်တက့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်သုးကလၢဒီးသဝိလၢအဝဲသ့ၣ်ပၤယၢ်တဖၣ်အခိၣ်အယၢ်ဝးဒီးတၢ်လီၤလၢအိၣ်ကမိၣ်ဝဲလၢ ခွၣ်အဲၣ်အဲၣ်လံအဲၣ်ဒီးသဝိဖိလၢယၢ်အိၣ်ကဒုလၢကွၢ်တဲၣ်ကီၢ်ပူၤတဖၣ်က့ၤဟူးဂဲၤတၢ်လီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လိၤ.

ဖဲလါဖဲပထုဘဉ် ၁၃သီခွၣ်အုၣ်အုၣ်ကွၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိၣ်သံကွၢ်ဒီးဒံၣ်ခွၣ်ဘဉ်အုၣ်သုးဖိယုၢ်ဖျိးယုၤဒီးဒ်အဝဲသ့ၣ်ပျံၤဝဲတၢ်ထံၣ်လိၣ်သံကွၢ် ပူၤအသိး ဖဲလါအိၣ်ကူး ၂၀၀၉န့ၣ်အပူၤ ဒံၣ်ခွၣ်ဘဉ်အုၣ် ဒီးလိၤအါထီၣ်ဝဲမ့ၣ်ပိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဖဲတၢ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်ခးပနီၣ်ယၢ်ဝဲတဖၣ်အပူၤန့ၣ် လိၤ. ဒ်သုးယုၢ်ဖျိးတဖၣ်ပျံၤဝဲအသိး မ့ၣ်ပိၣ်လၢ တၢ်ဒီးလိၤအါအသိးတဖၣ်အံၤအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ဖဲသဝိလၢတၢ်ပၤတၢ်ကွၢ်အီၤတဖၣ်အပူၤဒီး တၢ်လီၤလၢသုၣ်ကျိမ့ၣ်န့ၣ်တကပၤအပူၤန့ၣ်လိၤ. သုၣ်ကျိမ့ၣ်ထံၣ်ကျိလၢအဒိၣ်ဖးကီၢ်ပယိၤဒီးကီၢ်ကွၢ်တဲၣ်အဆၢဒီး ပုၤဘဉ်ကီၢ်ဘဉ်ခဲဖိလၢအဖဲ ယုၢ်အိၣ်ဖဲတၢ်လီၤသိ, ထၣ်စီၣ်ယါကီၢ်ဆဉ်ပူၤ, တးကီၢ်ရၣ်တဖၣ်ခိလုၢ်လိၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လိၤ.

ခွၣ်အုၣ်အုၣ်ကွၢ်ပျံၤဝဲတၢ်ပျံၤဝဲဘဉ်ဘဉ်လးသဝိဖိဘဉ်ဒိလၢမ့ၣ်ပိၣ်ဖဲလၢၤပၤဟၢဒဲကဝိၤစးထီၣ်လၢ ဒဲကဝိၤဖိတဖၣ် ဖဲတုၤဆူထၣ်စီၣ်ယါ ဖဲလါယူၤ ၂၀၀၉န့ၣ်အပူၤန့ၣ်လိၤ. တၢ်ကဲထီၣ်အသးအဆိကတၢ်တဘျီဝဲလါယူၤလံ ဖဲဝဲၣ်မံၤကျါသဝိ, တၢ်တြိၢ်ကီၢ်ဆဉ်, ဖၣ်အဉ်ကီၢ်ရၣ်အ ပူၤန့ၣ်လိၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤန့ၣ် သဝိဖိပိၣ်ခွါတဂၤ နအဖသုးဖိမၤဆူၣ်အလဲၤဝဲတၢ်ဒီးပုၤဝဲတၢ်ဖိဖဲအဘူးဒီးကတဲနအဖ သုးကလၢဝံၤဒီး ဖဲ က့ၤကဒါက့ၤလၢအသဝိအခါထီၣ်ဝဲလၢအသဝိန့ၣ်ပုၤတအိၣ်လၢနီၣ်တဂၤဘဉ်န့ၣ်လိၤ. ဝံၤအလီၢ်ခဲအဝဲလဲၤကဲဝဲဒၣ်ဒံၣ်ခွၣ်ဘဉ်အုၣ်သုးဖိတဖၣ် တလီၤဝံၤဒီးယီၢ်ဘဉ်ဝဲမ့ၣ်ပိၣ်ဖဲတဲၣ်က့ၤလၢအသဝိလီၤလံၤဒ်သိးကဟးယုၤက့ၤအဘူးအတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လိၤ.^၂

တၢ်ပျံၤဝဲခဲဘဉ်တဘျီမ့ၣ်ပိၣ်ပုၤဘဉ်ဒိလၢမ့ၣ်ပိၣ်ဖဲလၢၤပၤဟၢဟီၣ်ကဝိၤပူၤ ကဲထီၣ်အသးဖဲမဲၢ်လးအါထၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်လိၤ. ဖဲလါဖဲပထုဘဉ် ၁၇ သီ ၂၀၀၉န့ၣ် ဖိသဉ်လၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၁၃န့ၣ်အမံၤ စီၤခ...ဒီးအသကိးဖိအဂၤသၢဂၤ က့ၤကဒါက့ၤဆူမဲၢ်လးအါထၣ်ဒ်သိးကက့ၤကွၢ်က့ၤအ ပနၢ်လၢအဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ကွၢ်ဝဲဖဲ အဝဲသ့ၣ်ဖဲယုၢ်အိၣ်ဖဲကွၢ်တဲၣ်ကီၢ်ပူၤအခါန့ၣ်လိၤ. ဒ်ခွၣ်အုၣ်အုၣ်ကွၢ်ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိလၢလီၤဟီၣ် က ဝိပူၤပျံၤဝဲအသိးစီၤခ... ဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ယုၢ်ထီၣ်ကွၢ်ဝဲလၢမဲၢ်လးအါခဲသဝိဖဲလါယူၤ ၂၁ သီ ဒီးဖဲအိၣ်ကဒုဝဲဖဲအုၣ်ထၣ်တၢ်လီၤသိ န့ၣ်လိၤ. တချူးလၢအဝဲသ့ၣ်ယုၢ်ထီၣ်ဒီးဘဉ်န့ၣ် အဟံၣ်ဖိယိဖိယုၤပုၤကညိလၢကပူၤအပနၢ်တဘဉ်ဘဉ်, ခိဖျိလၢ ဣသဝိအါဖျါၣ် လၢဟီၣ် ကဝိ ပူၤန့ၣ် တၢ်ပၤတၢ်ကွၢ်လံလၢသဝိပူၤအယိန့ၣ်လိၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ စီၤခ... ဘဉ်ဟံးထီၣ်တၢ်မၤလၢကဘဉ်က့ၤကွၢ်ထွဲအပနၢ်ခဲအံၤခဲအံၤ ဒီးဖဲ လါယူၤအပူၤန့ၣ်က့ၤကွၢ်ဝဲအပနၢ်ဖဲမဲၢ်လးအါထၣ်န့ၣ်အိၣ်ခဲဘျီသၢဘျီလံန့ၣ်လိၤ.

မဲၢ်လးအါထၣ်သဝိဒီးလၢၤပၤဟၢန့ၣ်မ့ၣ်ဟးလၢခိၣ်န့ၣ်ကဘဉ်ဟးယံၣ်န့ၣ်သၢနၢ်ရံၣ်ကျိခိဖျိသဝိဖိတဖၣ်ဘဉ်ဟးလၢပုၤပူၤလၢကျဲဆူၣ်ဒ်သိးက ဟးရူးနအဖဒီးဒံၣ်ခွၣ်ဘဉ်အုၣ်တၢ်ဆုးကွၢ်တၢ်န့ၣ်လိၤ. တၢ်လီၤဟီၣ်ကဝိၤဖဲမဲၢ်လးအါခဲဒီးမဲၢ်လးအါထၣ်, ထီၣ်ဘးတုၤလၢသုၣ်ကျိကၢ်နံၤ န့ၣ် ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤဘဉ်တၢ်ပၤဒီးဟးဆုးကွၢ်အီၤလၢဒံၣ်ခွၣ်ဘဉ်အုၣ်သုးက့(၉၉၉)သုးခိၣ်ကွၢ်ညဉ်အသုးကျိၤအသုးရၣ်(၄)န့ၣ်လိၤ. နအဖ ၁၆၈၅ (၂၈)လၢဘဉ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရံၣ်မဲၢ်အီၤလၢစီၣ်ခွၣ်န့ၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးလၢဟီၣ်ကဝိၤပူၤန့ၣ်လိၤ. ဘဉ်ဆဉ်ခွၣ်အုၣ်အုၣ်ကွၢ်ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိပျံၤဝဲထီၣ်ဝဲ လၢနအဖသုးဖိတဖၣ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်အိၣ်ဝဲလၢအသုးကလၢဒီးသဝိလၢထံၣ်ကီၢ်ပဒိၣ်ပၤဆုၢ်ဘဉ်ဝဲဂ့ၤဂ့ၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လိၤ.

ကဘဉ်ဖဲ ဝး ၃၀မံးနံးဖဲလါဖဲပထုဘဉ် ၁၇သီန့ၣ် စီၤခ...ယီၢ်ဘဉ်ဝဲဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပိၣ်န့ၣ်လိၤ. တၢ်စီၣ်ခိယိဆူကီၢ်ဆၢဆူကီၢ်တဲၣ်ကီၢ်ပူၤ ဒီးဒီး န့ၣ်ဘဉ်တၢ်ကူဆါယါဘျီဖဲမဲၢ်ဆိးတၢ်ဆါဟံၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လိၤ. အခိၣ်လၢအစုတကပၤဘဉ် တၢ်ဒိၣ်တူၣ်ကွၢ်အီၤဒီးအခိၣ်အထွဲတကပၤဘဉ်ဒိဝဲနး နးအယိဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဒိၣ်တူၣ်ကွၢ်အီၤန့ၣ်လိၤ. အကါဒိၣ်လၢပကဘဉ်ပၤသ့ၣ်ပၤသးမၤနီၣ်မၤယါဘဉ်ယးတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးဒီး စီၤခ... ၁၃ န့ၣ်အံၤဘဉ်ထွဲဝဲဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘဉ်ဘဉ်ဘၢကီၣ်ကးကီၣ်စံၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လီၤ(၁၆၁၂)^၃ လၢအမ့ၢ် “တၢ်မၤဘဉ်ဒိဖိသဉ်နးနးကျၢ်ကျၢ်” ယု ထံၣ်အကျိမ့ၣ်ဝဲထံၣ်န့ၣ်လိၤ. ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လီၤအံၤလၢအဖိးမံလိၣ်အသးဒီးတၢ်မုၢ်စၢဖျိၣ်သးစးလၢအဘဉ်ထွဲလိၣ်အသးဒီးဖိသးတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်ဒိသဒါဖိသဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်တၢ်သဘဉ်သဘဉ်^၄ အဆၢကတီၢ်ခါန့ၣ်လိၤ.

² For more on this incident, see “Abuse in Pa’an District, Insecurity in Thailand: The dilemma for new refugees in Tha Song Yang,” KHRG, August 2009.

³ “UN Security Council establishes monitoring and reporting system to protect children affected by armed conflict,” UN Security Council Press Release, July 2005.

⁴ Resolution 1612 (2005), UN Security Council, July 26th 2005.

ဘဉ်ကိဘဉ်ခဲဖိလၢတၢ်လီၤသီတဖၣ် တဲသကိးတၢ်ဒီးခ့ၣ်အုၣ်အၣ်က့ၣ်ဒီးစံးဝဲလၢ ဟီၣ်လၢ်မ့ၣ်ပီၤအံၤမၤပျံၤမၤဖုးအဲသ့ၣ်လၢတၢ်ကဘဉ်က့ၤလၢ အသဝီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၣ်ကိးဝဲလၢတၢ်ကထံၣ်ကမၣ်အဲသ့ၣ်ဒီးပုၤလၢ တူၢ်လီၤမၤစၢၤခ့ၣ်အဲၣ်အဲၣ်လၢအုၣ်ဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်အဲ သ့ၣ်တၢ်ကမၣ် မ့တမ့ၢ် မၤဆူၣ်အဲသ့ၣ်ကဘဉ်လဲၤမၤတၢ်လၢ နအဖဒီးဒိၣ်ခ့ၣ်ဘဉ်အုၣ်သုးကလၢၤ, ဝံစိၣ်တီၢ်ဆၢတၢ်ပိးတၢ်လီၤဒီးဖဲသုးတဖၣ်မ့ၢ် ပးဆုးကွၢ်တၢ်အခါ သဝီဖိတဖၣ်ကဘဉ်ပးလၢအဲၣ်ညါဒ် “သူဝဲတၢ်မၤရဲၤမၤပျံၤမ့ၣ်ပီၤလၢပုၤကညီ” န့ၣ်လီၤ. ဒီးဘဉ်ကိဘဉ်ခဲဖိလၢအဲသဲ ကိးတၢ်ခ့ၣ်အုၣ်အၣ်က့ၣ်အကျါ တနီၤစံးစ့ၢ်ကိးဝဲလၢ အဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီးက့ၤအိၣ်လၢအကစၢ်သဝီဒီးမၤအိၣ်ဒၣ်အတၢ်လၢအကစၢ်စံၣ်ပျံၤ, ဘဉ် ဆၣ်တၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်လၢအဲသ့ၣ်အဂီၢ်တဖၣ်တၢ်မ့ၢ်ဘျါရဲၤဒီးအဲသ့ၣ်က့ၤဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တကြၢၤလၢပမ့ၢ်လၢနအဖမ့တမ့ၢ်ဒိၣ်ခ့ၣ်ဘဉ်အုၣ် ကဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဘျါရဲၤက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢအဖဲကဲထီၣ်အသးတဖၣ်အံၤဖဲအဆိအချူန့ၣ် ဘဉ်. ဖဲလၢစံးပထုဘဉ် ဉုသီန့ၣ် ခ့ၣ်အုၣ်အၣ်က့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ပုၤဘဉ်ကိဘဉ်ခဲဖိဖဲတၢ်လီၤသီတဖၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်လၢအဲသ့ၣ်အဂီၢ် လၢကအိၣ်ဖဲတၢ်လီၤသီအံၤအိၣ်တုၤဒၣ်ဖဲ တၢ်စူၤခါဆၢ ကတီၢ်လၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိဘဉ်ခဲဖိတဖၣ်အိၣ်ဖဲတၢ်လီၤသီန့ၣ်သ့ဘဉ်ဆၣ်, အဲသ့ၣ် တၢ်အိၣ်သးတဂၢ်တကျါဝဲဘဉ်ဒီး ကျီၣ်တဲၣ်ပုၤ ဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖၣ်ဟံၣ်ဖျါ ထီၣ်စ့ၣ်ကိးဝဲလၢ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပုၤဘဉ်ကိဘဉ်ခဲတဖၣ်အိၣ်ကဖုဖဲ ကျီၣ်တဲၣ်ကီၢ်ပုၤသ့တုၤလၢ တၢ်စူၤခါကတီၢ်လၢ်ကွၢ်အံၤဒၣ်လဲၣ် တၢ်အုၣ်ကိၤအီၤတသ့ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်ဒ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်သဲ စးတၢ်ဘျါအ သိးတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢအတၢ်အိၣ်သးလၢပုၤဘဉ်ကိဘဉ်ခဲဖိတဖၣ် ဘဉ်ယိၣ်ဘဉ်ဘီဝဲဒီး န့ၣ်အုၣ်အၣ်က့ၣ် တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအသိး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တခါခါလၢတၢ်ကဆၢကဒါက့ၤ ပုၤဘဉ်ကိဘဉ်ခဲဖိလၢဆၢကတီၢ် ခဲအံၤန့ၣ် ဆိတလၢဒဲဝဲ ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကဆၢကဒါက့ၤဘဉ်ကိဘဉ်ခဲဖိလၢတဟံၣ်ဃုာ်ဒီးပုၤကိဘဉ်ခဲဖိအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ဘဉ်သးဘဉ်န့ၣ်တၢ်တကြၢၤမၤအီၤဘဉ်ဒီးအနီၢ်က စၢ်သးမ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးဘဉ်န့ၣ်တၢ်ဆၢကဒါက့ၤအီၤတသ့ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

For more information on the impact of the SPDC and DKBA on villagers in Pa'an District, see the following previously published KHRG reports:

- Abuse in Pa'an District, Insecurity in Thailand: The dilemma for new refugees in Tha Song Yang (KHRG, August 2009)
- Exploitation and recruitment under the DKBA in Pa'an District (KHRG, June 2009)
- Update on SPDC/DKBA attacks at Ler Per Her and new refugees in Thailand (KHRG, June 2009)
- Over 3,000 villagers flee to Thailand amidst ongoing SPDC/DKBA attacks (KHRG, June 2009)
- Over 700 villagers flee to Thailand amidst fears of SPDC/DKBA attacks on a KNLA camp and IDP camp in Pa'an District (KHRG, June 2009)
- Joint SPDC/DKBA attacks, recruitment and the impact on villagers in Dooplaya and Pa'an districts (KHRG, May 2009)
- Extortion and restrictions under the DKBA in Pa'an District (KHRG, March 2009)
- Insecurity amidst the DKBA - KNLA conflict in Dooplaya and Pa'an Districts (KHRG, February 2009)
- Forced recruitment by DKBA forces in Pa'an District (KHRG, September 2008)

Recent photos from the area are presented in KHRG Photo Gallery 2008 and KHRG Photo Gallery 2009. These and other KHRG reports and maps of the region can be found on the KHRG web site at <http://www.khr.org>

Karen Districts

©Karen Human Rights Group (KHRG), 2005

Scale: 1 cm to 22 km
1 in. to 35 miles